

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Nygård barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1. august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23) «Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen

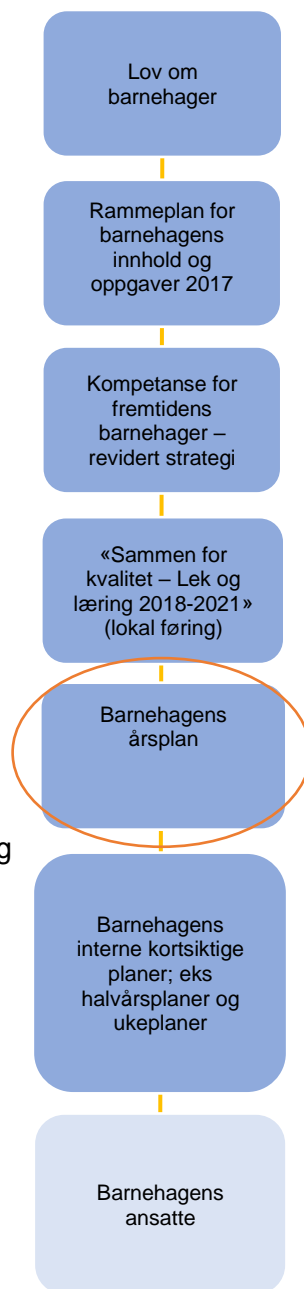
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

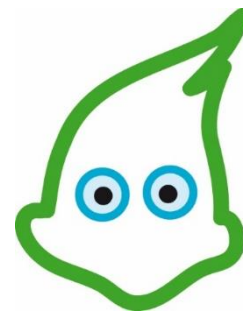
Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål 5	
1.0 Barnehagens innledning.....	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg.....	6
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre.....	9
– medvirkende barn i lek og læring.....	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	9
2.3 Læring.....	10
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	12
2.6 Mangfold	12
3.0 Barnehagens tema/prosjekt.....	12
3.1 Fagområder	13
3.1.1 Språk som basiskompetanse	14
3.1.2 Matematisk kompetanse.....	14
3.2 Digitale verktøy	15
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	15
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid.....	15
4.2.1 Dokumentasjon	16
4.2.2 Vurdering	16
4.2.3 Oppfølging	17
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	17

Del to	18
I. Barnesyn og læringssyn.....	18
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	18
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring.....	19
IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold.....	19
V. Overganger	20
a. Tilvenning i barnehagen	20
b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen	21
c. Samarbeid og sammenheng med skolen	21
VI. Foreldremedvirkning.....	21
VII. Bærekraftig utvikling.....	22
VIII. Psykososialt barnehagemiljø.....	22
IX. Barns seksuelle helse	23

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Vi ønsker dere hjertelig velkommen til Nygård barnehage – en barnehage der alle blir sett!

Vi er en nærmiljøbarnehage som ligger fint og skjermet til på Nygård, med et variert og allsidig uteområde med mye natur. Barnehagen har 3 avdelinger og 48 barn i alderen 0 – 6 år. Barn og voksne kjenner hverandre på tvers av avdelingene.

Nygård barnehage ønsker å gjøre en forskjell og medvirke til at barna får en god barndom hvor de opplever glede, tilhørighet, fellesskap og mestring. Et sted der vennskap og gode relasjoner oppstår og utvikler seg.

Vi jobber for at foresatte opplever at barnas beste blir ivaretatt, og at personalet har god dialog med foresatte og barn. Vi legger til rette for en variert, aktiv og trygg hverdag gjennom lek, læring og samhold. Barna får mulighet til å oppleve glede i samhandling med andre og utvikler gode relasjoner både til barn og voksne. Vi jobber for at barna opplever at lek og glede preger hverdagen, og tiden i barnehagen som trygg, positiv og lærerik.

Velkommen som deg!

Haugen - vår naturlekeplass

1.1 Struktur og organisering

Nygård barnehage er en avdelingsbarnehage som består av 3 avdelinger med til sammen 48 barn. Klatremus har 12 barn i alderen 0-2 år, Karius har 18 barn i alderen 2-6 år og Baktus har 18 barn i alderen 3-6 år.

Vi er til sammen 13 ansatte; 1 styrer, 3 pedagogiske ledere, 2 barnehagelærere, 4 fagarbeidere og 3 barnehagemedarbeidere. I tillegg har vi renholder og vaktmester.

1.2 Metodevalg

Nygård barnehage deltar i REKOMP - barnehagebasert kompetanseutvikling. Dette er et toårig prosjekt, som vi startet opp med høsten 2022 og jobber videre med gjennom dette barnehageåret.

Målsettingen for ordningen er å:

- sikre at alle barn får et barnehagetilbud av høy kvalitet
- realisere krav og intensjon i rammeplanen for barnehager
- utvikle et gjensidig samarbeid mellom høgskolesektoren og barnehagesektoren

Dette kan dere lese mer om i kap. 4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Alle kommunale barnehager i Bergen skal ta i bruk sensitiviseringsprogrammet ICDP. Vi har fullført kursrekken med personalgruppen i løpet av høsten 2022. Noe av det viktigste i ICDP, er å bevisstgjøre hvor viktig voksenrollen er. Det at vi alle er rollemodeller i møte med andre mennesker, gjør at vi må bruke tid på å reflektere over - hvilken voksen vil jeg være i møte med barn, i møte med foreldre og kollegaer? Mer informasjon om ICDP finner dere på lenken under:

<https://www.icdp.no/hva-er-icdp/>

«**Grønne tanker – glade barn**» er en metode og et verktøy som barnehagen har jobbet med lenge. Metoden er en naturlig forlengelse av sensitiviseringsprogrammet ICDP.

Gjennom metoden er målet at barna får utvikle gode holdninger til seg selv og andre, og fremme egenomsorg og prososial atferd. Det handler også om å sette egne grenser og respektere andres grenser.

"Jeg blir til i møte med deg" er betydningen av å være en del av et fellesskap, og delta og bidra i en gruppe.

Måten barn lærer å forholde seg til følelseslivet på, danner grunnlaget for hvordan man som voksen forholder seg til følelser. Barn lærer av det som skjer i barnehagen her og nå, både det som er planlagt og det som oppstår underveis. «*Grønne tanker, glade barn*» kan brukes både som en metode for planlagt tematisering av tanker og følelser i samlingsstunden med alle barna, og som en metode for refleksjon, forståelse og bearbeidelse med utgangspunkt i hverdagshendelser. Materialet kan også brukes for å hjelpe barn som trenger å håndtere sinne eller engstelse.

Tenkebamsene Grønn og Rød skal hjelpe barn til å lære å forholde seg konstruktivt til egne tanker. Tanker som skaper vansker, kalles røde tanker. Tanker som skaper glede, trivsel og trygghet, kalles grønne tanker. «Grønne tanker, glade barn» er utviklet av psykolog Solfrid Raknes og er en del av psykologisk førstehjelp, selvhjelpsmateriell rettet mot barn.

Vi ønsker at barna gjennom denne metoden:

- Kjenner igjen følelser hos seg selv og andre
- Viser omsorg og hjelper hverandre
- Tar andres perspektiv
- Viser medfølelse
- Har en sunn selvhevdelse
- Venter på tur
- Setter egne behov til side
- Tar imot beskjeder
- Takler bedre overganger
- Takler sinne
- Kompetanse til å skaffe seg venner

Rødtanker?

Grønntanker?

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

I tråd med verdiene ønsker vi å skape en barnehage der barn og foreldre kjenner seg velkommen, og har positive relasjoner og tilhørighet til. Vi verdsetter at vi er en liten barnehage i nærmiljøet, og er en barnehage der alle blir sett.

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss betyr dette at:

- vi engasjerer oss i barnets liv
- vi viser glede når barnet kommer i barnehagen
- barna opplever trygghet, nærhet, omsorg og glede

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss betyr dette at:

- vi viser at vi bryr oss om barnet
- vi er lydhøre og støtter barnet i deres kommunikasjon
- vi viser interesse for hvem barnet er, og hva det interesserer seg for

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve glæden av å tilhøre små og store fellesskap.»

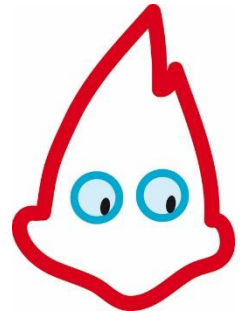
For oss betyr dette at:

- vi tar hensyn til hvert enkelt barns behov
- ingen barn opplever ekskludering, utestengelse, mobbing eller krenkelse
- vi skaper felles opplevelser som styrker fellesskap og vennskap i hele barnehagen

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Alle barn har behov for trygghet, omsorg og nærhet den tid de er i barnehagen. Derfor er det viktig at tilknytningen er god fra starten av og at barnet blir møtt med hjertevarme og omsorg. Omsorg handler om relasjonen mellom voksne og barn, og barn seg imellom. Omsorg er en viktig forutsetning for barnas utvikling, trygghet og læring. Barnas behov for fysisk omsorg som ro og hvile, må også ivaretas gjennom dagen. Den omsorg et barn blir møtt med danner videre grunnlag for barnets utvikling av empati, respekt og toleranse. Det gir en forpliktelse til oss voksne å vise åpenhet, nærhet, innlevelse og oppmerksomhet overfor det unike hos hvert enkelt barn.

Omsorg handler også om å bekrefte og anerkjenne barnas følelser, og å lytte og vise interesse for hva barna forteller oss verbalt eller med kroppsspråk. Vi voksne hjelper da barna til å videreutvikle den iboende omsorgen de viser for hverandre fra tidlig alder.

Fokus i år: Viser omsorg for hverandre

2.2 Lek

Leken er en grunnleggende livs- og læringsform som barna uttrykker seg gjennom. Den gir mulighet for kommunikasjon og læring i samhandling med andre. Barn trenger voksne som engasjerer seg og signaliserer at leken er viktig. Personalet er tilstedeværende voksne som oppmuntrer, inspirerer, utvider og støtter barna i all deres lek. Vi legger til rette for et inspirerende og variert lekemiljø som fremmer likeverd og likestilling uavhengig av kjønn og kjønnsidentitet.

Vi setter av god tid til leken, og deler barna i mindre grupper. Vi voksne har et ansvar for å legge til rette for skjermet lek, samt veilede barna slik at leken ikke medfører utestengelse, krenkelse eller mobbing på et tidlig stadium.

Fokus i år: Tilrettelegger for gode lekearenaer hvor alle blir inkludert

2.3 Læring

Barns læring skjer i lek og samspill med omgivelsene. Barna blir møtt av voksne som støtter og legger til rette for et trygt og helhetlig læringsmiljø. Hvert enkelt barn får utfolde seg gjennom lek og utforskning, og opplever mestring og tiltro til egne evner. Vi gir barna varierte opplevelser og erfaringer ut ifra barnas individuelle behov og ståsted. Vi følger opp barnas initiativ, undrer oss sammen med dem og gir mening til deres opplevelser.

Læring og kunnskap skapes og videreutvikles gjennom sosial interaksjon og samtale, og ved aktiv deltakelse i sosiale fellesskap. I dette ligger en forståelse av at erfaringer og kunnskap først kommer til uttrykk i kommunikasjonen mellom mennesker, for deretter å bli en del av individets egen tenkning. Samtalen er derfor en av de viktigste arenaer for læring.

Fokus i år: Skaper rom for undring og gode samtaler

Her ser de sammen på fuglene som flyr inn i fuglehuset

2.4 Barns medvirkning

Barn har rett til medvirkning i barnehagen. De får si sin mening og vi voksne ser barna, lytter til dem og tar deres innspill på alvor. Dermed lar vi barna virke inn på avgjørelser som tas. Medvirkning handler også om å ha tilhørighet, være deltaker og ha innflytelse på egen hverdag.

I vår barnehage er vi opptatt av at barna blir sett, lyttet til og respektert. Barn uttrykker seg ulikt, og det er vår oppgave å forstå og tolke signalene slik at alle barn opplever demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av alder, modenhet og individuelle forutsetninger.

Barnesamtaler og tett dialog med foreldre der personalet lytter og ser etter den andres perspektiv er et mål for oss.

Det er viktig at barna får mulighet til å påvirke sin hverdag. Barna vet at deres mening betyr noe og blir tatt på alvor, selv om det ikke nødvendigvis betyr at de kan bestemme alt. I planleggingen kommer de med innspill til hva de ønsker å gjøre, og hva de interesser seg for.

Fokus i år: Barna får være med å planlegge hverdagsaktiviteter og prosjekter på avdelingene

2.5 Vennskap og felleskap

Vi er opptatt av at barna kjenner tilhørighet, får gode relasjoner og opplever mestring.

Vi legger til rette for å skape kontakt og vennskap mellom barna, slik at gode relasjoner utvikles i barnegruppene, både innad på avdelingene og på tvers av avdelingene. Vi er observante når vennskap oppstår, og tilrettelegger for at det kan utvikle seg og bevares.

Vår oppgave er å forebygge og motvirke utestengelse, mobbing og krenkelser.

Fokus i år: «Vi - fellesskapet» styrkes med flere fellesaktiviteter i barnehagen

2.6 Mangfold

I barnehagen får barna kunnskap om og erfaring med ulike kulturer, tradisjoner og familieformer. Dette gir et godt grunnlag for å forstå og respektere både likheter og ulikheter. Barna møter et inkluderende miljø i barnehagen der det er plass til alle uavhengig av alder, kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnivå, seksuell legning, modning og språk. Målet er at barna utvikler toleranse, interesse og respekt for hverandre, og at alle er like mye verd.

Barna får erfaring med å ivareta seg selv og andre, samt å være en del av fellesskapet. De får erfare at de noen ganger må sette egne behov til side, og handle til det beste for andre. Dette krever voksne som ser og stimulerer individualiteten, og samtidig ser barnegruppen som helhet. Alle barn skal ha likt utbytte av barnehagetiden uansett funksjonsnivå.

Fokus i år: Synliggjør og verdsetter ulike behov og meninger som kommer fram i barnegruppene

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Vi ønsker å jobbe videre med relasjonskompetanse også i vårt utviklingsprosjekt. Vi skal se nærmere på den pedagogiske atmosfæren, og finne nye arbeidsmetoder for å styrke «Vi-fellesskapet». Arbeidstittelen vår **«Du betyr noe – for andre!»** tar vi med oss videre. Dere kan lese nærmere om dette under kap. 4.1.

Modellen på neste side, viser hva vi setter fokus på innenfor de ulike fagområdene vi jobber med gjennom hele barnehageåret.

3.1 Fagområder

3.1.1 Språk som basiskompetanse

En god og tidlig språkstimulering er viktig i det daglige samspillet i barnehagen. Vi legger til rette for et rikt og stimulerende språkmiljø fordi vi ser at språk, begrepsforståelse og evne til å kommunisere med andre er viktig for å kunne delta i det sosiale fellesskapet i barnehagen.

Barnas språklige ferdigheter er av stor betydning for barnas trivsel og mestring i hverdagen. Barn med god språklig kompetanse har gode forutsetninger for samspill med andre, deltakelse i lek, og stifte vennskap.

Språk og kommunikasjon er kompetanse som er viktig for barnets liv her og nå, og for barnets muligheter i framtiden. Vi jobber for å gi alle barna varierte og positive erfaringer med å bruke språket aktivt som kommunikasjonsmiddel.

Hvordan voksne møter, ser og forstår hvert enkelt barn har betydning for språkutviklingen.

Vår strategi:

- sang og musikk
- snakker om det som skjer her og nå
- et beskrivende språk i lek og aktiviteter
- tegn til tale
- dagtavle
- vi støtter barna i samtaler både verbalt og nonverbalt
- vi forbereder, bearbeider og gjenopplever aktiviteter barna har deltatt i
- ukentlig bokdag
- vi voksne er bevisste på eget kroppsspråk, stemmebruk og toneleie
- vi oppmuntrer barna til å bruke språket aktivt for å uttrykke følelser og behov, og til å løse konflikter og skape positive relasjoner

3.1.2 Matematisk kompetanse

Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter er barna på kontinuerlig oppdagelsesferd. Matematikk finnes overalt og barnehagehverdagen er full av muligheter til å ta i bruk tall, mengdeforståelse, måling, mønstergjenkjenning og sortering. Barna søker etter strategier og kunnskap som hjelper dem til å resonnerer, sortere og systematisere sin egen hverdag. I leken utvikler også barna romforståelse, og får erfaringer med avstand og plassering. Sammen med barna har personalet en viktig rolle gjennom daglig lek og samtale til å stimulere begrepsbruk, gi tid for undring og muligheter for utforskning.

Vår strategi:

- vi stimulerer barnas nysgjerrighet og utforskertrang ved å gi dem tilgang til et variert utvalg av spill, konstruksjonsleker og formingsmateriale
- vi arrangerer «Kom i form dag»
- vi oppdager matematikk i naturen gjennom farger, former, mønstre, størrelser og lengder

- vi presenterer og bruker ulike matematiske begreper og materiell i hverdagen som gir barna erfaringer med telling, klassifisering, sortering, ordning og sammenligning
- vi presenterer det matematiske språket gjennom billedbøker, sanger, eventyr, rim, regler og rytme
- vi har symbol- og formjakt i barnehagen

3.2 Digitale verktøy

Digital praksis

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn».

(Rammeplan kap.8, side 44)

Vi i Nygård barnehage benytter noen digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet sammen med barna. Det skal brukes med omhu og det skal ikke dominere som arbeidsmåte. Ved riktig bruk, samt læring om digital dømmekraft, bidrar det til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. Videre gir det inspirasjon og utvidelse til lek og aktiviteter, samspill og utgangspunkt for samtaler.

- Barnehagens digitale praksis skal legge til rette for at barn prøver, undersøker, lærer, leker og skaper ved hjelp av digitale verktøy.
- Personalet skal være rollemodeller og aktivt deltakende sammen med barna ved bruk av digitale verktøy

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Nygård barnehage deltar nå i ReKomp - *Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage*. Regional ordning skal bidra til at barnehagen utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Den er et av flere virkemidler som skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Utviklingsarbeidet foregår i barnehagen og er et samarbeid med HVL, Høgskulen på Vestlandet.

Vårt utviklingsarbeid gjennom ReKomp tar utgangspunkt i barnehagens verdigrunnlag. Det handler om at de verdier og holdninger vi bygger vår pedagogiske virksomhet på, skal ligge til grunn for det pedagogiske innholdet vi velger å fylle barnehagen med. Vi har valgt å se nærmere på hva **relasjonskompetanse** betyr i vår barnehage, og hvordan vi sammen får til den gode pedagogisk atmosfæren under arbeidstittelen **«Du betyr noe – for andre»**.

Vi skal gjennom dette barnehageåret bruke sang og musikk som kommunikasjonsmåte opp mot språk og sosiale relasjoner.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

Nygård barnehage er en pedagogisk virksomhet som planlegger, vurderer og dokumenterer vårt arbeid. Dette gir personalet grunnlag for å handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet, og synliggjør hvordan vi fortolker og realiserer rammeplanen og Bergen kommune sine verdier.

4.2.1 Dokumentasjon

Dokumentasjonen skal synliggjøre vår praksis. Vi har valgt å ta i bruk barnesamtaler og praksisfortellinger som dokumentasjon i vårt utviklingsarbeid.

Barnesamtaler: Vi har valgt å ha barnesamtaler med barn fra de to eldste barnegruppene. Barnesamtaler gjennomfører vi systematisk, to ganger i året, høst og vår. Barna skal oppleve delaktighet i samtalen. De skal bli lyttet til og få innflytelse ved å oppleve en eventuell endring av praksis i etterkant av samtalene.

Praksisfortellinger: Praksisfortelling er metode som løfter fram barn og voksnes opplevelser og gir personalet økt innsikt for relasjonsprosesser i barnehagen. Det er en personlig erfart opplevelse fra barnehagen som deles med kollegaer. Fortellingen har en muntlig form som gjør det lettere for andre å gjenkjenne. I årets utviklingsprosjekt skal vi skrive praksisfortellinger som omhandler temaet «**Du betyr noe – for andre**». Fortellingene gir oss et viktig dokumentasjons – og refleksjonsgrunnlag for å synliggjøre praksis. De åpner opp for nye forståelser og tolkninger, og eventuelt nye valg som endrer vår praksis, eller det belyser en praksis vi ønsker å bevare.

4.2.2 Vurdering

Ifølge Rammeplanen *skal barnehagen bidra til trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelse og mobbing*. Derfor ønsker vi dette året å sette fokus på «Vi – fellesskapet».

I Nygård barnehage er vi opptatt av kvaliteten på samspillet mellom barna og de voksne. Vi jobber for at alle skal trives, er trygge og har gode venner. Det ønsker vi å forsterke gjennom felles opplevelser.

Vennskap er viktig! Det er i samhandling med andre at vi mennesker lærer aller mest, både om oss selv og om livet.

I vår barnehage legger vi til rette for at alle kjenner seg velkommen og at alle har en viktig betydning for fellesskapet, og vi har nulltoleranse for mobbing.

De voksne i barnehagen støtter barna i samspill med andre barn, og hjelper barna til å utforme normer for samhandling i felleskap. Vi hjelper også barna til å se andres perspektiv på følelser, opplevelser og meninger. Barna støttes også til å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger på konfliktsituasjoner.

4.2.3 Oppfølging

Styrer og pedagogiske ledere er ansvarlig for at vurderingsarbeidet blir fulgt opp, og setter inn nødvendige tiltak ut fra funn i praksisfortellinger og barnesamtalene. Barnehagen blir fulgt opp fra Etat for barnehager gjennom kvalitetsoppfølging og tilbakemeldingen fra dette blir tatt med i nye planer.

Vårt mål er å være en lærende organisasjon i endring og utvikling. På personalmøter og planleggingsdager jobber personalet med praksisfortellinger og tilbakemeldinger fra barnesamtaler. Praksisfortellingene og barnesamtalen er anonymisert. Informasjon blir delt og bearbeidet i personalgruppene. Vi korrigerer vår praksis hvis det er nødvendig ut fra informasjon som kommer frem i samtalene og beholder det som er bra. På denne måten viser vi at barnestemmen blir hørt og tatt på alvor.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barns medvirkning:

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»
(Barnehageloven § 3 – Barns rett til medvirkning)

Barna skal være involvert i prosessene gjennom hele utviklingsarbeidet ved at personalet tar utgangspunkt i barnas perspektiv. Her vil formelle og uformelle samtaler med barna og ulike observasjoner gi oss viktig informasjon for utviklingsarbeidet.

Foreldremedvirkning:

Vi vil involvere foreldre ved å:

- Gjennom daglig kontakt og dialog
- Invitere til foreldremøte/temamøte
- Kalle inn til samarbeidsmøter med FAU
- Foreldresamtaler høst og vår
- Informere om utviklingsarbeidet via Vigilo

Del to

I. Barnesyn og læringsyn

Barnesyn

Vi har gjennom mange år jobbet med samspillmetoden Dialog. Bergen kommune satser nå på ICDP som bygger på de samme prinsippene om at barnets samspill med sine nærmeste omsorgsgivere er avgjørende for barnets helhetlige utvikling.

Vi ser på barnet som et kompetent menneske. For oss er barnet et subjekt, som skal møtes med anerkjennelse og respekt. Når vi møter barna på deres følelser, styrkes deres mentale helse og selvfølelse. Barna blir tatt på alvor og får oppleve medbestemmelse i hverdagen. Dette skaper gode rammer for trygghet, som igjen er en forutsetning for læring. For oss er barns egen læring viktig.

Læringsyn

Kvaliteten i det daglige samspillet mellom barn- voksne og barn-barn er en av de viktigste forutsetningene for barnets utvikling og læring. Barna skal møtes som subjekt, dette innebærer at de voksne er aktivt lyttende, nysgjerrige og viser respekt for barnas uttrykk. Vi utforsker og undrer oss sammen fremfor at vi voksne formidler kunnskapen til barna. Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og undring, på denne måten er barna aktive og medskapende til egen og andres læring. Barna erfarer sin verden, bruker sine sanser, følelser og hele kroppen i sin læringsprosess.

Barn lærer gjennom egne interesser, nysgjerrighet og behov for undersøkelse. Språk og deltakelse i sosial praksis er en forutsetning for lærende utvikling. Vi møter barnas lærelyst ved å være lydhøre og tilstedeværende voksne. Barns viktigste læringsarena er i lek, samspill og hverdagssituasjoner.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Kvalitet i barnehagen er først og fremst avhengig av de menneskelige ressursene, det vil si barna, foresatte og barnehagens ansatte.

Barn blir til i møte med sine omgivelser, og i dette møtet bygger barn identitet og kunnskap. Gode relasjonelle ferdigheter er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. Det å delta i fellesskap og oppleve vennskap støtter barnets selvfølelse og gir rom for å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andre.

Ansatte i barnehagen er viktige personer for barna, og det er derfor av stor betydning at ansatte møter barna med respekt, likeverd og empati. Å anerkjenne barnet som subjekt betyr å møte den enkelte som et individ som kan forholde seg til seg selv, med rettigheter i forhold til egne tanker og følelser.

Arbeidet med relasjonskompetanse er med på å bevisstgjøre oss på våre holdninger og kommunikasjon i alle våre relasjoner i barnehagen.

Vi jobber aktivt med å skape godt samspill for å styrke lek og læring hos barna. Vi vil stimulere barns nysgjerrighet og kreativitet med utgangspunkt i barnas medvirkning og i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. For å skape en god kvalitet på den pedagogiske relasjonskompetansen må de ansatte være bevisst på sine holdninger, verdier, barnesyn og læringssyn. Denne kvaliteten virkeliggjøres gjennom personalets handlinger i møte med barna.

Barnehagen har et ansvar for å fremme *psykisk helse*, og at trygge relasjoner dannes. Vi gir barna mulighet til å være seg selv sammen med andre. Vi støtter og veileder barna i medgang og motgang ved å bekrefte barnas følelser, sette ord på dem og hjelpe de til å håndtere følelsene på en god måte.

En god balanse mellom støtte og utfordringer er viktig for barnas utvikling. Vi gir barna tilpassede utfordringer som de kan strekke seg etter, men også mestre.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning er en kontinuerlig prosess som skjer i samspill med omgivelsene og de menneskene vi møter på veien!

Vi voksne møter barna med respekt og en åpen holdning, og vi har et ansvar for at hvert enkelt barn opplever seg selv som verdifull og unik. Det er nødvendig at vi som voksne er til stede sammen med barna i lek og andre aktiviteter. Vi lytter, oppmuntrer og veileder til gode handlingsalternativer, og støtter dem til å sette ord på egne og andres følelser. Gjennom samspill, lek og utforskning gir vi barna muligheter til refleksjon over egne handlinger og væremåte, som er en del av dannelsesprosessen. Barna får erfaring med å ivareta seg selv og andre, samt å være en del av fellesskapet. De får erfare at de må sette egne behov til side, og handle til det beste for andre.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Progresjon er en kompleks prosess som innebærer at barna utvikler seg, lærer og opplever fremgang. Det betyr at vi legger til rette for varierte leke, aktivitets- og læringsmuligheter.

I Nygård barnehage legger vi til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av det fysiske miljøet. De tema som barna jobber med er tilpasset alder og modning, og de møter igjen mange av de samme temaene senere med nye oppgaver og læring ut fra barnas ståsted. Barna får utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskap og ferdigheter. Personalet på avdelingen kjenner barna godt slik at de kan bidra til at barna opplever mestring, og samtidig har noe å strekke seg etter. Barna lærer best når det er balanse mellom de ferdigheter de innehar og de utfordringene de blir stilt overfor. Progresjon følger barnet, og ikke en bestemt aldersgruppe.

Slik legger vi til rette:

- planlegger og tilrettelegger for progresjon i barnehagens innhold for alle barn
- oppdager, følger opp og utvider det barna allerede er opptatt av
- bidrar til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg mot

V. Overganger

a. Tilvenning i barnehagen

For å ivareta barnas behov for trygghet og omsorg har vi etablert gode rutiner knyttet til oppstart i barnehagen. Vi er til stede for barn og foreldre ved å lytte aktivt, og ved å være deltakende i aktivitet og i samtaler med både barn og foreldre. Når barnet begynner i barnehagen tilbys de oppstartsamtale med pedagog og blir tildelt en kontaktperson i starten. Denne personen er sammen med barnet den første tiden til barnet er trygg. Vi ser verdien av å bruke god tid på tilvenning for både barn og foreldre.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

På våren er vi jevnlig på besøk til den avdelingen barna skal starte på. Der deltar vi i lek, samling og etter hvert måltider. Barna får treffe både barna og voksne og knytte nære bånd til dem de skal være sammen med til høsten. Vi har også felles aktivitetsdager og turer på tvers av avdelingene inndelt etter alder.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Barnehagen bidrar til at barna avslutter barnehagetiden på en god måte og møter skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. I løpet av tiden i barnehagen har barna fått erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et trygt og godt grunnlag for skolestart. For å sikre en god overføring, deltar vi på overføringsmøter med nærskolene, Nygårdslien og Holen skole.

Gjennom det siste barnehageåret:

- får alle se og oppleve hva SFO og skole er
- deltar barna i førskolegruppe
- får en god følelse av å være i en strukturert sammenheng og at de får en følelse av å mestre ut fra sitt nivå
- klarer å ta imot en kollektiv beskjed
- våger å ta ordet
- øver på å lytte til andre

VI. Foreldremedvirkning

Vi legger vekt på å få til et godt foreldresamarbeid, og tilstreber at samarbeidet preges av åpen og positiv kommunikasjon, gjensidig respekt og forståelse for barnets beste.

Et godt samarbeid mellom barnehagen og hjemmet har en positiv virkning på barnas utvikling og læring i barnehagen.

- vi tar imot barn og foreldre i garderoben når de kommer, og forteller hva som har skjedd i løpet av dagen ved henting
- foreldremøte for alle om høsten
- vi gjennomfører oppstartsamtaler med nye foreldre i barnehagen når barnet starter. Er det behov for tolk, sørger barnehagen for det
- vi gjennomfører foreldresamtaler høst og vår, og legger til rette for flere samtaler dersom foreldre ønsker det
- vi samarbeider med foreldreutvalget og samarbeidsutvalget i forhold til barnehagens innhold og prioriteringer i løpet av året
- vi formidler barnehagens pedagogiske innhold via kommunikasjonsplattformen Vigilo
- daglig dialog ved levering og henting

VII. Bærekraftig utvikling

«Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier; holdninger og praksis for mer bærekraftig samfunn» (Rammeplanen, 2017). Gjennom ulike tema og hverdagssituasjoner lærer vi barna å ta vare på seg selv, hverandre, omgivelsene og naturen:

- Vi har startet et samarbeidsprosjekt med Bybonden, og har fått vår egen **kjøkkenhage** i barnehagen. Der har vi plantet poteter, gulrøtter og div andre grønnsaker som skal høstes inn av barna
- På turer blir vi kjent med nærområdet og barna får erfaring med å ta vare på naturen og omgivelsene rundt seg.
- Barna får gode holdninger til å ta vare på utstyr, leker og materiell i barnehagen. Ved å lære å ta vare på lekene våre, at alt har sin egen plass, slik at vi bevarer lekene og tingene våre lengre.
  - Vi benytter gjenbruksmateriell og udefinerbart materiale både til lek og formingsaktiviteter.

Nygård barnehage har fokus på bærekraftig utvikling med fokus på gjenbruk. Vi mener barnehagen har en viktig oppgave med å fremme holdninger, verdier og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Barn som vokser opp i dag står ovenfor ulike utfordringer og en av de største utfordringene er hvordan vi skal ta vare på jordkloden vår. Det er en viktig oppgave å lære barna hvordan vi på best mulig måte kan benytte de ressursene vi har til rådighet. Vi ønsker at barna blir glad i naturen og har som mål å gi barna gode naturopplevelser, skape engasjement for miljø og bærekraftig utvikling og lære barna respekt for liv og biologisk mangfold.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Nygård barnehage
Alfred Offerdalsvei 24
5165 Laksevåg

Styrer: 97 01 98 84/40 80 30 88

Baktus: 98 90 55 80

Karius: 98 90 55 81

Klatremus: 98 90 55 82

E-post:

Barnehage.Nygard@bergen.kommune.no

BERGEN
KOMMUNE